

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 19 grudnia 1996 r.

Nr 149

TREŚĆ:

Poz.:

USTAWY:

- 703 — z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów 3069
704 — z dnia 6 grudnia 1996 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych i ustawy o finansowaniu gmin 3075

ROZPORZĄDZENIA:

- 705 — Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 listopada 1996 r. w sprawie zasad organizowania kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą 3077
706 — Ministra Finansów z dnia 13 grudnia 1996 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie oznaczania wyrobów znakami akcyzy 3080
707 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 grudnia 1996 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia sądów rejonowych prowadzących księgi wieczyste oraz obszarów ich właściwości miejscowej 3081
708 — Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 grudnia 1996 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie utworzenia sądów pracy i ubezpieczeń społecznych (wydziałów pracy i ubezpieczeń społecznych) w sądach wojewódzkich i sądów pracy (wydziałów pracy) w sądach rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości 3081
709 — Ministrów Sprawiedliwości i Obrony Narodowej z dnia 13 grudnia 1996 r. w sprawie obliczania wydatków w postępowaniu karnym 3082
710 — Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 11 grudnia 1996 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu leków podstawowych i uzupełniających 3084

703

USTAWA

z dnia 6 grudnia 1996 r.

o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów.

Rozdział 1

Ustanowienie zastawu rejestrowego

Art. 1. 1. Zastaw rejestrowy może być ustanowiony w celu zabezpieczenia wierzytelności:

- 1) Skarbu Państwa i innej państwowej osoby prawnej,
- 2) gminy, związku międzygminnego (związku komunalnego) i innej komunalnej osoby prawnej,
- 3) banku krajowego,
- 4) banku zagranicznego,
- 5) osoby prawnej, której celem określonym w ustawie jest udzielanie pożyczek i kredytów,
- 6) międzynarodowej organizacji finansowej, której członkiem jest Rzeczpospolita Polska,
- 7) innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie do zastawu rejestrowego stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

Art. 2. 1. Do ustanowienia zastawu rejestrowego potrzebna jest umowa między osobą uprawnioną do rozporządzania przedmiotem zastawu (zastawcą) a wierzycielem (zastawnikiem) oraz wpis do rejestru zastawów.

2. Rzeczy obciążone zastawem rejestrowym, a także papiery wartościowe lub inne dokumenty dotyczące praw obciążonych takim zastawem mogą być pozosta-

wione w posiadaniu zastawcy lub osoby trzeciej wskazanej w umowie o ustanowienie zastawu rejestrowego, jeżeli wyraziła ona na to zgodę.

3. Jeżeli zastawca był nieuprawniony do rozporządzania rzeczą, do ochrony zastawnika działającego w dobrej wierze stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie nabywcy rzeczy ruchomej w dobrej wierze, a wpis zastawu rejestrowego do rejestru zastawów jest równoznaczny z wydaniem rzeczy.

Art. 3. 1. Umowa o ustanowienie zastawu rejestrowego (umowa zastawnicza) powinna być pod rygorem nieważności zawarta na piśmie.

2. Umowa zastawnicza powinna określać co najmniej:

- 1) datę zawarcia umowy,
- 2) imię i nazwisko (nazwę) oraz miejsce zamieszkania (siedzibę) i adres zastawnika, zastawcy oraz dłużnika, jeżeli nie jest on zastawcą,
- 3) przedmiot zastawu w sposób odpowiadający jego właściwościom,
- 4) wierzytelność zabezpieczoną zastawem — przez oznaczenie jej wysokości oraz stosunku prawnego, z którego ta wierzytelność wynika, lub najwyższą sumę zabezpieczenia, jeżeli zabezpieczana jest wierzytelność przyszła lub warunkowa o wysokości nie ustalonej w chwili zawarcia umowy zastawniczej.

3. Wniosek o dokonanie wpisu zastawu rejestrowego do rejestru zastawów powinien być złożony przez zastawnika lub zastawcę w terminie miesiąca od daty zawarcia umowy zastawniczej pod rygorem odrzucenia wniosku.

Art. 4. W przypadku wspólnego udzielenia kredytu lub pożyczki przez dwóch lub więcej wierzycieli, z których przynajmniej jeden może zabezpieczać swoje wierzytelności zastawem rejestrowym, zgodnie z niniejszą ustawą, wierzyciel taki na podstawie umowy zawartej z pozostałymi wierzycielami może zostać upoważniony do zabezpieczenia zastawem rejestrowym wierzytelności przysługujących pozostałym wierzycielom z tytułu wspólnie udzielonego kredytu lub pożyczki i do wykonania we własnym imieniu, lecz na ich rachunek, wszelkich praw i obowiązków zastawnika wynikających z umowy zastawniczej i przepisów prawa (administrator zastawu).

Art. 5. Zastawem rejestrowym można zabezpieczyć wierzytelność pieniężną wyrażoną w pieniądzu polskim lub walucie obcej.

Art. 6. Wierzytelność przyszła lub warunkowa może być zabezpieczona zastawem rejestrowym tylko do określonej w umowie zastawniczej najwyższej sumy zabezpieczenia.

Rozdział 2

Przedmiot zastawu rejestrowego

Art. 7. 1. Przedmiotem zastawu rejestrowego mogą być rzeczy ruchome, z wyjątkiem statków morskich wpisanych do rejestru okrętowego, a także prawa majątkowe, jeżeli są zbywalne.

2. Zastawem rejestrowym można w szczególności obciążyć:

- 1) rzeczy oznaczone co do tożsamości,
- 2) rzeczy oznaczone co do gatunku, jeżeli w umowie zastawniczej określona zostanie ich ilość oraz sposób wyodrębnienia od innych rzeczy tego samego gatunku,
- 3) zbiór rzeczy ruchomych lub praw, stanowiący całość gospodarczą, choćby jego skład był zmienny,
- 4) wierzytelności,
- 5) prawa na dobrach niematerialnych,
- 6) prawa z papierów wartościowych.

3. Zastaw rejestrowy może obejmować także rzeczy lub prawa, które zastawca nabędzie dopiero w przyszłości. W takim przypadku obciążenie tych rzeczy lub praw zastawem rejestrowym staje się skuteczne z chwilą ich nabycia przez zastawcę.

Art. 8. 1. Obciążenie rzeczy zastawem rejestrowym pozostaje w mocy bez względu na zmiany, którym może ona ulegać w toku przetwarzania, a w razie połączenia lub pomieszczenia rzeczy obciążonej z innymi rzeczami ruchomymi w taki sposób, że przywrócenie stanu poprzedniego byłoby niemożliwe albo związane z nadmiernymi trudnościami lub kosztami, zastaw rejestrowy obciąża całość rzeczy połączonych lub pomieszanych.

2. Jeżeli rzeczy połączone lub pomieszane w sposób określony w ust. 1 były obciążone zastawami rejestrowymi, zastawy te pozostają w mocy i obciążają całość rzeczy połączonych lub pomieszanych, a o pierwszeństwie tych zastawów rozstrzyga się zgodnie z art. 16.

Art. 9. 1. Jeżeli rzecz ruchoma obciążona zastawem rejestrowym stała się częścią składową nieruchomości, zastaw rejestrowy wygasa.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zastawnik może żądać od właściciela nieruchomości ustanowienia hipoteki na tej nieruchomości do wysokości wartości rzeczy przyłączonej.

3. Na wniosek zastawnika sąd prowadzący księgę wieczystą wpisuje ostrzeżenie o wytoczonym powództwie o ustanowienie hipoteki.

Art. 10. Jeżeli umowa zastawnicza nie stanowi inaczej, zastaw rejestrowy obejmuje przysługujące zastawcy roszczenia o odszkodowanie z tytułu utraty, zniszczenia, uszkodzenia lub obniżenia wartości przedmiotu zastawu rejestrowego.

Rozdział 3

Prawa i obowiązki zastawcy i zastawnika

Art. 11. 1. Jeżeli umowa zastawnicza nie stanowi inaczej, zastawca:

- 1) może korzystać z przedmiotu zastawu rejestrowego zgodnie z jego społeczno-gospodarczym przeznaczeniem,
- 2) powinien dbać o zachowanie przedmiotu zastawu rejestrowego w stanie nie gorszym niż wynikający z prawidłowego używania,
- 3) w wyznaczonym przez zastawnika stosownym terminie obowiązany jest umożliwić zastawnikowi zbadanie stanu przedmiotu zastawu rejestrowego.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osoby trzeciej, w której posiadaniu znajduje się przedmiot zastawu rejestrowego, zgodnie z postanowieniami umowy zastawniczej.

Art. 12. 1. W razie ustanowienia zastawu rejestrowego na pojeździe mechanicznym podlegającym rejestracji, zastaw ten zostaje również odnotowany w dowodzie rejestracyjnym pojazdu.

2. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej określi, w drodze zarządzenia, tryb dokonywania adnotacji, o której mowa w ust. 1.

Art. 13. Zbycie przedmiotu zastawu rejestrowego powoduje wygaśnięcie tego zastawu, jeżeli:

- 1) nabywca nie wiedział i przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wiedzieć o istnieniu zastawu rejestrowego w chwili wydania mu rzeczy lub przejścia na niego prawa obciążonego zastawem rejestrowym albo
- 2) rzecz obciążoną zastawem rejestrowym zalicza się do rzeczy zbywanych zwykle w zakresie działalności gospodarczej zastawcy i rzecz ta została wydana nabywcy, chyba że nabywca nabył rzecz w celu pokrzywdzenia zastawnika.

Art. 14. 1. W umowie zastawniczej dopuszczalne jest zastrzeżenie, przez które zastawca zobowiązuje się względem zastawnika, że przed wygaśnięciem zastawu rejestrowego nie dokona zbycia lub obciążenia przedmiotu zastawu.

2. Zbycie lub obciążenie przedmiotu zastawu rejestrowego, dokonane wbrew zastrzeżeniu, o którym mowa w ust. 1, jest ważne, jeżeli osoba, na której rzecz zastawca dokonał zbycia lub obciążenia, nie wiedziała i przy zachowaniu należytej staranności nie mogła wiedzieć o tym zastrzeżeniu w chwili zawarcia umowy z zastawcą.

3. W razie zbycia lub obciążenia przedmiotu obciążonego zastawem rejestrowym wbrew zastrzeżeniu, o którym mowa w ust. 1, zastawnik może żądać natychmiastowego zaspokojenia wierzytelności zabezpieczonej tym zastawem.

Rozdział 4 Zbieg obciążeń

Art. 15. Ograniczone prawo rzeczowe powstałe później nie może być wykonywane z uszczerbkiem dla ustanowionego wcześniej zastawu rejestrowego.

Art. 16. Jeżeli ten sam przedmiot jest obciążony więcej niż jednym zastawem rejestrowym, o pierwszeństwie tych zastawów rozstrzyga dzień złożenia wniosku o wpis do rejestru zastawów. Za dzień złożenia tego wniosku uważa się dzień jego wpływu do sądu prowadzącego rejestr zastawów. Wnioski, które wpłynęły tego samego dnia, uważa się za złożone równocześnie.

Rozdział 5

Przeniesienie i wygaśnięcie zastawu rejestrowego

Art. 17. 1. Przeniesienie zastawu rejestrowego może być dokonane tylko wraz z przeniesieniem wierzytelności zabezpieczonej tym zastawem na inny podmiot uprawniony do zabezpieczenia swoich wierzytelności zastawem rejestrowym według przepisów niniejszej ustawy. Przeniesienie zastawu rejestrowego jest skuteczne od daty wpisu nabywcy do rejestru zastawów.

2. W razie przeniesienia wierzytelności zabezpieczonej zastawem rejestrowym na podmiot nieuprawniony do zabezpieczenia wierzytelności zastawem rejestrowym według przepisów niniejszej ustawy, zastaw ten wygasa.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, dotychczasowy zastawnik obowiązany jest złożyć niezwłocznie wniosek o wykreślenie wygasłego zastawu rejestrowego z rejestru zastawów i odpowiada za szkodę wyrządzoną zastawcy w następstwie niewykonania tego obowiązku.

Art. 18. 1. Wygaśnięcie wierzytelności zabezpieczonej zastawem rejestrowym pociąga za sobą wygaśnięcie tego zastawu, chyba że umowa zastawnicza stanowi inaczej.

2. Wykreślenie zastawu rejestrowego z rejestru zastawów na wniosek zastawnika powoduje wygaśnięcie tego zastawu.

Art. 19. W przypadku wygaśnięcia zastawu rejestrowego, podlega on wykreśleniu z rejestru zastawów. Wykreślenie następuje na wniosek:

- 1) zastawnika,
- 2) zastawcy, który powinien dołączyć do wniosku pisemne oświadczenie zastawnika o wygaśnięciu wierzytelności zabezpieczonej zastawem rejestrowym lub zrzeczeniu się tego zabezpieczenia albo prawomocny wyrok sądowy ustalający wygaśnięcie zastawu rejestrowego,
- 3) osoby, która nabyła przedmiot obciążony zastawem rejestrowym w sposób powodujący wygaśnięcie tego zastawu; osoba taka powinna dołączyć do wniosku:
 - a) oświadczenie zastawnika na piśmie o wyrażeniu zgody na wykreślenie zastawu rejestrowego z rejestru zastawów albo
 - b) zaświadczenie komornika o nabyciu przedmiotu w postępowaniu egzekucyjnym, albo
 - c) zaświadczenie sędziego komisarza o nabyciu przedmiotu w postępowaniu upadłościowym, albo

d) prawomocny wyrok sądowy ustalający wygaśnięcie zastawu rejestrowego lub wskazać oznaczenie tego wyroku, gdy nie była stroną w sprawie.

Rozdział 6

Zaspokojenie zastawnika

Art. 20. 1. Wierzytelność zabezpieczona zastawem rejestrowym podlega zaspokojeniu z przedmiotu tego zastawu z pierwszeństwem przed innymi wierzytelnościami, z wyjątkiem kosztów egzekucyjnych, należności alimentacyjnych, należności za pracę za okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci, jak również kosztów ostatniej choroby i zwykłego pogrzebu dłużnika.

2. Przysługujące Skarbowi Państwa z tytułu zobowiązań podatkowych ustawowe prawo zastawu oraz pierwszeństwo zaspokojenia nie mogą być wykonywane w odniesieniu do przedmiotu zastawu rejestrowego, chyba że ustawowe prawo zastawu zostało ujawnione we właściwym rejestrze przed ustanowieniem zastawu rejestrowego.

Art. 21. Zaspokojenie zastawnika z przedmiotów obciążonych zastawem rejestrowym następuje w drodze sądowego postępowania egzekucyjnego, o ile przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 22. 1. Umowa zastawnicza może przewidywać zaspokojenie zastawnika przez przejęcie przez niego na własność przedmiotu zastawu rejestrowego, jeżeli:

- 1) zastaw rejestrowy ustanowiony został na papierach wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu, a Komisja Papierów Wartościowych wyraziła zgodę na takie przejęcie i określiła warunki przejęcia,
- 2) przedmiotem zastawu rejestrowego są rzeczy występujące powszechnie w obrocie towarowym,
- 3) przedmiotem zastawu rejestrowego są rzeczy, których wartość została ściśle oznaczona w umowie zastawniczej.

2. W sprawach określonych w ust. 1 pkt 2 i 3 przejęcie na własność przedmiotu zastawu rejestrowego następuje po upływie terminu wykonania zobowiązania, które zostało zabezpieczone tym zastawem, z dniem złożenia przez zastawnika oświadczenia o przejęciu tego przedmiotu na własność.

Art. 23. 1. Jeżeli umowa zastawnicza przewiduje zaspokojenie zastawnika w drodze przejęcia na własność przedmiotu zastawu rejestrowego, a zastaw ten ustanowiono na papierach wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu, wartość przejętych papierów wartościowych ustala się po kursie z końca dnia przejęcia. Jeżeli w dniu przejęcia nie notowano tych papierów wartościowych, ich wartość ustala się po kursie z końca dnia ostatniego notowania tych papierów.

2. Jeżeli umowa zastawnicza przewiduje zaspokojenie zastawnika w drodze przejęcia na własność rzeczy obciążonych zastawem rejestrowym, występujących powszechnie w obrocie towarowym, wartość przejętych rzeczy ustala się na podstawie średniej ceny tych rzeczy z dnia przejęcia.

3. W przypadku określonym w ust. 1 i 2, zastawnik po przejęciu na własność przedmiotu zastawu rejestrowego powinien rozliczyć się z zastawcą, w terminie 14 dni od dnia przejęcia.

Art. 24. 1. Umowa zastawnicza może przewidywać również, że zaspokojenie zastawnika nastąpi przez sprzedaż przedmiotu zastawu rejestrowego w drodze przetargu publicznego, który przeprowadzi notariusz lub komornik, w terminie 14 dni od dnia złożenia przez zastawnika wniosku o dokonanie sprzedaży.

2. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowe zasady, tryb i koszty przeprowadzenia sprzedaży, o której mowa w ust. 1.

Art. 25. 1. Bezpośrednio przed podjęciem czynności mających na celu zaspokojenie zastawnika z przedmiotu zastawu rejestrowego, o których mowa w art. 22 i art. 24, zastawnik powinien na piśmie zawiadomić zastawcę o zamierzonym podjęciu działań zmierzających do zaspokojenia jego roszczeń wynikających z zastawu rejestrowego.

2. Zastawca może w ciągu 7 dni od dnia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, zaspokoić zastawnika bądź wystąpić do sądu z powództwem o ustalenie, że wierzytelność nie istnieje albo nie jest wymagalna w całości lub w części.

3. Jeżeli powództwo zostało wniesione po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, zabezpieczenie roszczenia jest niedopuszczalne.

Art. 26. Zastawnik może żądać zabezpieczenia roszczeń jeszcze przed upływem terminu spełnienia świadczenia, jeżeli spełnienie świadczenia jest zagrożone.

Art. 27. 1. Jeżeli w umowie zastawniczej postanowiono, że wierzytelność zastawnika będzie zaspokojona z dochodu, jaki przynosi przedsiębiorstwo zastawcy, w którego skład wchodzi przedmiot zastawu rejestrowego, przedsiębiorstwo to może być przejęte w zarząd; zarządcę takiego przedsiębiorstwa wyznacza się w umowie zastawniczej.

2. Przedsiębiorstwo, o którym mowa w ust. 1, może być na żądanie zastawnika wydzierżawione w celu zaspokojenia jego wierzytelności z czynszu, jeżeli umowa zastawnicza tak stanowi. W umowie zastawniczej można zastrzec, że do zawarcia umowy dzierżawy potrzebna jest zgoda zastawnika.

Art. 28. 1. Jeżeli zastawnikiem jest bank zagraniczny, jego wierzytelność może być zaspokojona w walutach obcych, jeżeli przewiduje to umowa zastawnicza. Podstawę do przeliczenia na walutę obcą sumy pieniężnej uzyskanej w celu zaspokojenia zastawnika stanowi ogłaszany przez Narodowy Bank Polski kurs sprzedaży tej waluty z dnia przejęcia na własność przedmiotu zastawu rejestrowego, a gdy zaspokojenie następuje przez zarząd przymusowy lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa zastawcy — z dnia, w którym zarządca lub dzierżawca obowiązany jest do przekazania dochodu lub czynszu zastawnikowi.

2. W przypadku gdy zaspokojenie wierzytelności zastawnika następuje w drodze egzekucji, podstawę przeliczenia stanowi kurs waluty z dnia następnego po uprawomocnieniu się planu podziału sumy uzyskanej w egzekucji, a w razie gdy planu podziału się nie sporządza — z dnia następnego po spieniężeniu przedmiotu zastawu rejestrowego.

Rozdział 7

Postępowanie zabezpieczające

Art. 29. Do zabezpieczenia roszczeń wynikających z zastawu rejestrowego stosuje się przepisy Kodeksu

postępowania cywilnego, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

Art. 30. 1. W celu zabezpieczenia roszczeń wynikających z zastawu rejestrowego banki mają prawo wystawiania bankowych tytułów zabezpieczenia, gdy zgodnie z przepisami prawa bankowego przysługuje im prawo wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego.

2. W bankowym tytule zabezpieczenia należy określić osoby wierzyciela oraz zobowiązanego, dochodzone roszczenie oraz sposób zabezpieczenia.

3. Do bankowego tytułu zabezpieczenia stosuje się odpowiednio przepisy prawa bankowego o bankowym tytule egzekucyjnym.

Art. 31. 1. W sprawach, w których nie może być wystawiony bankowy tytuł zabezpieczenia, wniosek zastawnika o zabezpieczenie roszczeń wynikających z zastawu rejestrowego sąd rozpoznaje na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, sąd rozpoznaje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia jego złożenia.

Art. 32. 1. Wydając zarządzenie tymczasowe przed wszczęciem postępowania w sprawie, sąd wyznaczy termin, w którym sprawa powinna być wytoczona pod rygorem upadku zabezpieczenia. Termin ten nie może być krótszy niż tydzień i nie może przekraczać dwóch tygodni.

2. Jeżeli zastawca poddał się egzekucji aktem notarialnym, sąd wyznaczy zastawnikowi termin do złożenia wniosku o nadanie aktowi notarialnemu klauzuli wykonalności. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

3. W sprawach, o których mowa w ust. 2, zabezpieczenie upada, jeżeli zastawnik nie złoży wniosku o wszczęcie egzekucji w terminie tygodnia od daty doręczenia mu tytułu wykonawczego.

4. Przepisów ust. 1—3 nie stosuje się do zabezpieczenia ustanowionego na podstawie art. 26.

Art. 33. Jeżeli na rzecz banku jako zabezpieczenie ustanowiono zarząd nad całością lub poszczególnymi składnikami majątku zastawcy, będzie on wykonywany stosownie do wniosku banku bądź według przepisów o zarządzie w toku egzekucji z nieruchomości, bądź według zasad określonych w umowie zastawniczej, jeżeli umowa ta możliwość taką przewiduje.

Art. 34. Jeżeli wniosek zastawnika tak stanowi, w ramach zabezpieczenia sąd orzeka, że dochód uzyskiwany z zarządu majątkiem zastawcy wypłacany będzie zastawnikowi.

Art. 35. W razie gdy zastawca wytoczy powództwo o ustalenie, że dochodzone roszczenie w całości lub w części nie istnieje, sąd rozpoznający sprawę na żądanie powoda orzeka także o uchyleniu lub zmianie zabezpieczenia oraz o naprawieniu szkody wyrządzonej wykonaniem zabezpieczenia.

Rozdział 8

Rejestr zastawów

Art. 36. 1. Rejestr zastawów służy do dokonywania wpisów przewidzianych przez niniejszą ustawę.

2. Rejestr zastawów prowadzą sądy rejonowe (sądy gospodarcze), które mają siedzibę w miastach będących siedzibą wojewodów i obejmują swoją właściwością obszar województwa.

3. Sądem miejscowo właściwym dla dokonania wpisu jest sąd, w którego okręgu znajduje się miejsce zamieszkania (siedziba) zastawcy.

4. Sąd, który dokonał wpisu zastawu rejestrowego do rejestru zastawów, pozostaje właściwy dla dokonania dalszych wpisów dotyczących tego zastawu.

Art. 37. 1. Rejestr zastawów, wraz z dokumentami złożonymi do rejestru, jest jawny.

2. Odpisy z rejestru zastawów, stanowiące dowód wpisu, a także zaświadczenia o braku wpisu zastawcy lub przedmiotu zastawu wydawane są na wniosek każdego, kto tego zażąda.

3. Odpisy i zaświadczenia, o których mowa w ust. 2, podlegają opłacie.

Art. 38. 1. Z zastrzeżeniem art. 13 pkt 2, od dnia dokonania wpisu w rejestrze zastawów nikt nie może zastrzaniać się nieznanymi danymi ujawnionymi w rejestrze, chyba że mimo zachowania należytej staranności nie mógł o nich wiedzieć.

2. Wobec osób trzecich działających w dobrej wierze zastawca oraz zastawnik nie mogą się zastrzaniać zarzutem, że dane ujawnione w rejestrze zastawów nie są prawdziwe, chyba że wpis nastąpił niezgodnie z wnioskiem, a zastawca lub zastawnik wystąpił niezwłocznie z wnioskiem o sprostowanie, uzupełnienie lub wykreślenie wpisu.

Art. 39. 1. Wpis do rejestru zastawów dokonywany jest na wniosek, do którego należy dołączyć umowę zastawniczą.

2. Wniosek o wpis do rejestru składa się na urzędowym formularzu.

3. Wniosek złożony z naruszeniem przepisu ust. 2 podlega zwróceniu. Przepisów art. 130 § 1—3 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzory urzędowych formularzy.

Art. 40. 1. Wpis zastawu rejestrowego do rejestru zastawów obejmuje:

- 1) datę złożenia wniosku o wpis,
- 2) imię i nazwisko (nazwę), właściwy powszechny numer identyfikacyjny oraz miejsce zamieszkania (siedzibę) i adres zastawcy, zastawnika oraz dłużnika, jeżeli nie jest on zastawcą,
- 3) oznaczenie przedmiotu zastawu rejestrowego oraz, jeżeli umowa zastawnicza to przewiduje, sposób jego oznakowania,
- 4) kwotę wierzytelności zabezpieczonej zastawem rejestrowym, a w przypadku zabezpieczenia wierzytelności przyszłej lub warunkowej — oznaczenie najwyższej kwoty zabezpieczenia,
- 5) określony umową zastawniczą sposób zaspokojenia zastawnika, jeżeli jest przewidziany przepisami niniejszej ustawy,
- 6) zastrzeżenie, o którym mowa w art. 14 ust. 1.

2. Przez wpis rozumie się także zmianę oraz wykreślenie wpisu.

3. Sąd dokonuje wpisu, jeżeli umowa zastawnicza jest zgodna z przepisami prawa, a wniosek został złożony w terminie.

Art. 41. 1. Sprawy o wpis do rejestru zastawów rozpoznaje się na posiedzeniu niejawnym; sąd może zarządzić wyznaczenie rozprawy.

2. Sąd wydaje orzeczenia w formie postanowienia.

3. Postanowienie niezgodne z wnioskiem sąd uzasadnia z urzędu, jeżeli zostało wydane na posiedzeniu niejawnym.

4. W przypadkach innych niż określone w ust. 3 postanowienie sąd uzasadnia, jeżeli w ustawowym terminie od jego doręczenia lub ogłoszenia na posiedzeniu jawnym zostanie wniesiony środek odwoławczy.

5. Od postanowienia w przedmiocie wpisu zastawu rejestrowego do rejestru zastawów oraz jego wykreślenia przysługuje apelacja.

6. Od postanowień innych niż określone w ust. 5 przysługuje zażalenie.

Art. 42. 1. Minister Sprawiedliwości utworzy centralną informację o zastawach rejestrowych.

2. Zadaniem centralnej informacji o zastawach rejestrowych jest: utworzenie i eksploatacja połączeń rejestru zastawów w systemie informatycznym, prowadzenie zbioru informacji z rejestru zastawów oraz udzielanie informacji, wydawanie odpisów i zaświadczeń z rejestru zastawów.

3. Odpisy i zaświadczenia wydawane przez centralną informację o zastawach rejestrowych mają moc dokumentów wydawanych przez sąd.

4. Centralna informacja o zastawach rejestrowych pobiera opłaty za udzielanie informacji oraz wydawanie odpisów i zaświadczeń.

5. Dochody uzyskane z opłat, o których mowa w ust. 4, przeznacza się na usprawnienie funkcjonowania sądów powszechnych, a w szczególności na koszty ich działalności podstawowej oraz zakupy inwestycyjne.

Art. 43. Minister Sprawiedliwości określa:

- 1) w drodze rozporządzenia, szczegółową organizację i sposób prowadzenia rejestru zastawów,
- 2) w drodze rozporządzenia, ustrój i organizację centralnej informacji o zastawach rejestrowych oraz szczegółowe zasady udzielania informacji oraz wydawania odpisów i zaświadczeń,
- 3) w porozumieniu z Ministrem Finansów, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat za udzielanie informacji oraz wydawanie odpisów i zaświadczeń przez centralną informację o zastawach rejestrowych,
- 4) w drodze zarządzenia, sposób i tryb przekazywania przez sądy danych do centralnej informacji o zastawach rejestrowych.

Art. 44. Do postępowania rejestrowego stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 45. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. — Prawo upadło-

ściowe (Dz. U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512, z 1994 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 85, poz. 426 oraz z 1996 r. Nr 6, poz. 43, Nr 43, poz. 189 i Nr 106, poz. 496) w art. 117 po § 3 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Wchodzący w skład masy upadłości i znajdujący się we władaniu syndyka przedmiot zastawu rejestrowego będzie sprzedany w drodze licytacji publicznej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o egzekucji lub za zezwoleniem sędziego komisarza z wolnej ręki. Z osiągniętej ceny będą pokryte koszty sprzedaży, a następnie zaspokojone wierzytelności zabezpieczone zastawem rejestrowym ustanowionym na sprzedanych przedmiotach. Pozostała reszta dołączona będzie do masy celem podziału według przepisów prawa niniejszego o podziale funduszy w masy. Przepis § 3 stosuje się odpowiednio.”

Art. 46. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417 oraz z 1996 r. Nr 114, poz. 542 i Nr 139, poz. 646) art. 308 otrzymuje brzmienie:

„Art. 308. Wierzytelność można także zabezpieczyć zastawem rejestrowym, który regulują odrębne przepisy.”

Art. 47. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417 oraz z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189 i Nr 73, poz. 350) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 777:

a) dotychczasowa treść otrzymuje oznaczenie § 1 i w paragrafie tym dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej do wysokości w akcie wprost określonej albo oznaczonej za pomocą klauzuli waloryzacyjnej, gdy akt określa warunki, które upoważniają wierzyciela do prowadzenia przeciwko dłużnikowi egzekucji na podstawie tego aktu o całość lub część roszczenia, jak również termin, do którego wierzyciel może wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności.”

b) dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Oświadczenie dłużnika, o którym mowa w § 1 pkt 4 lub 5, może być złożone także w odrębnym akcie notarialnym.”

2) po art. 781 dodaje się art. 781¹ w brzmieniu:

„Art. 781¹. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności sąd rozpoznaje niezwłocznie, nie

później jednak niż w terminie 3 dni od dnia jego złożenia.”

3) w art. 1025 w § 1 skreśla się pkt 5.

Art. 48. W ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. — Prawo bankowe (Dz. U. z 1992 r. Nr 72, poz. 359, z 1993 r. Nr 6, poz. 29, Nr 28, poz. 127 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 80, poz. 369 i Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 4, poz. 18 i Nr 133, poz. 654 oraz z 1996 r. Nr 10, poz. 61, Nr 75, poz. 357, Nr 90, poz. 406 i Nr 106, poz. 496) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 30 skreśla się ust. 2 i 3;

2) skreśla się art. 50;

3) w art. 53 skreśla się oznaczenie ust. 1 oraz ust. 2—4;

4) po art. 53 dodaje się art. 53¹—53⁴ w brzmieniu:

„Art. 53¹. 1. Na podstawie ksiąg banków lub innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych banki mogą wystawiać bankowe tytuły egzekucyjne.

2. W bankowym tytule egzekucyjnym należy oznaczyć bank, który go wystawił i na którego rzecz egzekucja ma być prowadzona, dłużnika zobowiązanego do zapłaty, wysokość zobowiązania dłużnika, wraz z odsetkami i terminami ich płatności, datę wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, jak również oznaczenie czynności bankowej, z której wynikają dochodzone roszczenia, oraz wzmiankę o wymagalności dochodzonego roszczenia. Bankowy tytuł egzekucyjny należy opatrzyć pieczęcią banku wystawiającego tytuł oraz podpisami i nazwiskami osób uprawnionych do działania w imieniu banku.

3. W przypadku gdy zachodzi potrzeba egzekucji przeciwko kilku osobom lub z kilku części składowych majątku dłużnika, można wystawić dalsze bankowe tytuły egzekucyjne.

Art. 53². 1. Bankowy tytuł egzekucyjny może być podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonywała czynności bankowej i złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji, oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynika bezpośrednio z:

1) umowy rachunku bankowego,

2) umowy kredytowej,

3) umowy pożyczki,

4) umowy poręczenia,

5) akredytywy,

6) gwarancji bankowej,

7) operacji czekowych i wekslowych.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać kwotę, do której dłużnik poddaje się egzekucji, wraz z ostatecznym terminem, do któ-

rego bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny. Dłużnik może się również poddać egzekucji wydania rzeczy, w przypadku gdy ustanowiono zastaw rejestrowy lub dokonano przeniesienia własności w celu zabezpieczenia roszczenia.

Art. 53³. 1. Bankowy tytuł egzekucyjny może być także podstawą egzekucji przeciwko osobie trzeciej, gdy osoba ta przejmie dług wynikający z czynności bankowych, o których mowa w art. 53² ust. 1.

2. Jeżeli po dokonaniu czynności bankowej, o której mowa w art. 53² ust. 1 pkt 1—6, obowiązek spełnienia świadczenia przeszedł na inne osoby w wyniku spadkobrania lub przekształcenia osoby prawnej, albo gdy zachodzi potrzeba egzekucji z majątku wspólnego małżonków, podstawą egzekucji może być tytuł wykonawczy oparty na bankowym tytule egzekucyjnym zaopatrzoną w klauzulę wykonalności nadaną przez sąd przeciwko tym osobom.

Art. 53⁴. 1. W razie gdy egzekucja jest prowadzona na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego, dłużnik może, w drodze powództwa, żądać umorzenia w całości lub w części egzekucji, jeżeli:

- 1) egzekwowane roszczenie w części lub w całości nie istnieje,
- 2) egzekucja prowadzona jest w sprawie, w której niedopuszczalne jest jej prowadzenie na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego.

2. Do powództwa, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 843 Kodeksu postępowania cywilnego.”;

5) dotychczasowy art. 53¹ otrzymuje oznaczenie art. 53⁵.

Art. 49. W ustawie z dnia 22 marca 1991 r. — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi i funduszach powierniczych (Dz. U. z 1994 r. Nr 58, poz. 239,

Nr 71, poz. 313, Nr 121, poz. 591 i z 1996 r. Nr 45, poz. 199, Nr 75, poz. 357 i Nr 106, poz. 496) po art. 54 dodaje się art. 54a w brzmieniu:

„Art. 54a. Papiery wartościowe obciążone zastawem, do chwili zaspokojenia zastawnika, nie mogą być przedmiotem obrotu i stosuje się do nich tryb postępowania określony na podstawie art. 32 § 1.”

Art. 50. 1. Zastaw, ustanowiony przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na mocy przepisu art. 308 Kodeksu cywilnego, wygasa z upływem 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Na wniosek zastawnika, złożony w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zastaw, o którym mowa w ust. 1, podlega wpisowi do rejestru zastawów prowadzonego na podstawie niniejszej ustawy i przekształca się w zastaw rejestrowy.

3. Do wniosku należy załączyć umowę o ustanowieniu zastawu oraz odpis z prowadzonego przez bank rejestru zastawów.

Art. 51. 1. Do postępowań egzekucyjnych wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, na podstawie wyciągów z ksiąg banków oraz innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych, stwierdzających zobowiązania na rzecz tych banków i zaopatrzonych w oświadczenie, że oparte na nich roszczenia są wymagalne, mających moc tytułów wykonawczych bez potrzeby uzyskiwania dla nich sądowych klauzul wykonalności, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do nadania klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym oraz prowadzenia egzekucji według Kodeksu postępowania cywilnego na podstawie tych tytułów nie jest wymagane oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji, jeżeli czynność bankowa, z której wynika wierzytelność banku, została dokonana przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 52. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r., z wyjątkiem przepisów art. 42 ust. 1 i 2 oraz art. 43, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

704

USTAWA

z dnia 6 grudnia 1996 r.

o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych i ustawy o finansowaniu gmin.

Art. 1. W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 9, poz. 31 i Nr 101, poz. 444, z 1992 r. Nr 21, poz. 86, z 1994 r. Nr 123, poz. 600 oraz z 1996 r. Nr 91, poz. 409) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) dla budowli — ich wartość ustalona na dzień 1 stycznia roku podatkowego, stanowiąca

podstawę obliczania amortyzacji w tym roku, a w przypadku budowli całkowicie zamortyzowanych — ich wartość z dnia 1 stycznia roku, w którym dokonano ostatniego odpisu amortyzacyjnego.”,

b) dodaje się ust. 4–6 w brzmieniu:

„4. Jeżeli obowiązek podatkowy od budowli powstał w ciągu roku podatkowego — podstawę opodatkowania tej budowli stanowi war-